

Budget bezwijkt onder nieuwe taken

► LEUVEN

door Raymond BILLEN

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VWSG) verwacht dat één op vier gemeenten de opcentiemen op gronden en gebouwen zal verhogen. Een op tien zou ook andere belastingen verhogen. De vijf provincies deden dit al. Nieuwe opdrachten zullen een kwart opeisen van al de opcentiemen en personenbelastingen die gemeenten vandaag innen. Beide belastingen zullen dus nu of de komende jaren navenant stijgen.

De economische opleving, de betaling van tegoeden door de regering, noch de verruiming van het Gemeentefonds, volstaan om uit de kosten te komen. Als de federale en nationale belastingen, waarop gemeenten een procent innen, dalen moeten lokale besturen naar compensaties uitkijken. Dat is, aldus de VWSG, nefast voor het vertrouwen van de burger in „het meest nabije bestuur.”

Een aantal federale en nationale maatregelen wegen op de gemeentefinanciën:

■ **Politiehervorming:** De overdracht van rijkswachtpersoneel, de loonsverhoging en de herhuisvesting kosten geld. Enkel steden die al zwaar investeerden kunnen opeen status qua rekenen.

■ **Brandweer- en ander personeel:** In het verleden volgde dit personeel de verloning van de po-

litie. Het is niet duidelijk of dit nu opnieuw gebeurt. Vakbonden koppelen looneisen van ambtenaren van alle besturen aan elkaar. Lonen slokken nu al de helft op van het gemeentebudget.

■ **Belastinghervorming:** Federale en nationale regering innen belastingen voor zichzelf en voor gemeenten tezamen. Ze storten die bedragen steeds trager door. Door de verlaging van de federale personenbelasting krimpt ook het aandeel van de gemeenten met vier miljard.

■ **Vennootschappen:** Steeds meer mensen brengen hun beroepsactiviteit onder bij een vennootschap. Dat betekent een verlies voor de gemeenten. Zij innen enkel een deel op de personenbelasting, niet op de vennootschapsbelasting.

■ **RIZIV:** Gemeenten en OCMW's

Helpt van besturen verhoogt belastingen

► ARRONDISSEMENT

Een steekproef bij meer dan de helft van de Midden- en Oost-Brabantse gemeenten toont aan dat tien van de achttien besturen één of meer belastingen in 2001 verhoogt. In één geval valt de beslissing pas in april. In minstens twee gevallen vreest men voor een verhoging toekomend jaar.

In 1997-98 stelde het Gemeentekrediet nog een trend naar gemeentelijke belastingverlaging vast. Vooral de belasting op het inkomen werd hier en daar verlaagd, die op eigendommen zel-

den. Vandaag is de trend omgeslagen, deels omdat verkiezingen en bestuurswissels altijd al voor bezinning zorgen maar ook omdat de vooruitzichten somber zijn.

Het is niet zo dat geheel of gedeeltelijk vernieuwde colleges makkelijker tot belastingverhoging overgaan. Dat is wel het geval in Holsbeek en Kortenberg maar het is geen regel. Van de tien besturen die al belastingen verhoogden zijn er zes met een geheel of gedeeltelijk vernieuwde meerderheid en vier met een oud bestuur. Van de zeven die het status quo handhaafden zijn er vier van gewijzigde samenstel-

ling en drie ongewijzigd.

Zoals het Gemeentekrediet al eerder noteerde raken de politici ook nu liefst niet aan de inkomens maar wel aan de eigendommen. De onroerende voorheffing op gebouwen en gronden gaat in zeven gevallen omhoog. De personenbelasting slechts in vier. „Bewoners kun je wegjagen, met te hoge belastingen. Gebouwen niet”, zo luidt het. Drie gemeenten verhogen de milieubelasting (de forfait op het huisvuil). Leuven en Holsbeek hebben er geen maar wel een tarief per zak. Zes gemeenten maken de huisvuilzak en zeven de GFT-bak duurder. (RB)

die rusthuizen en ziekenhuizen teren op bijdragen van het RIZIV. Die rijksdienst kampt met een groeiende achterstand. In afwachting moeten lokale besturen het geld lenen.

■ **Weddes burgemeester en schepenen** De volwaardige wedde, nieuw sedert nieuwjaar, weegt vooral in kleine gemeenten zwaar op de begroting. Sommigen mandatarissen verzaken eraan.

■ **Muziekvergoeding:** Vanaf dit jaar dienen ook gemeenten en OCMW's auteursrechten te betalen voor muziek die ze spelen in publieke ruimten.

■ **Vluchtelingen:** Het aantal asielazoekers neemt toe en indien het lokale OCMW hen geen onderdak kan verlenen betaalt de staat slechts de helft van de kosten terug. Voor illegalen geldt die steun niet maar rechtbanken beslissen er al anders over. In die gevallen betaalt het OCMW zonder kans op terugbetaling.

■ **Energiesector:** Het dividend aan de gemeenten krimpt door de daling van de energieprijzen en de vrije keuze van leverancier. Gemeenten dienen het aandeel van Electrabel in Iverlek af te kopen. Dat probleem stelt zich niet bij de

PBE. Allicht betaalt de burger het op elektriciteit uitgespaarde geld door aan gemeenten in de vorm van nieuwe belastingen. Wat de verkoop van Telenet opbrengt is nog onduidelijk.

■ **Gesco's:** De Vlaamse regering wil af van de gesubsidieerde contractuelen bij de gemeenten. Het personeel zal blijven maar de vijf miljard aan toelagen valt weg.

■ **Gemeentefonds:** De stijging van het Gemeentefonds weegt niet op tegen het stijgend takenpakket dat de regeringen aan de gemeenten opleggen. De toename van het

Gemeentefonds is gekoppeld aan een daling van het Provinciefonds en dat veroorzaakte bij de provincies al een verhoging van de onroerende voorheffing.

■ **Rioleringen:** Het Gewest wil tegen 2005 alle afvalwater gezuiverd zien. Dat vergt vanwege gemeenten nog voor tweehonderd miljard frank aan rioleringswerken. Dat is meer dan ze normaliter in vijf jaar uitgeven aan alle werken samen.

■ **Huisvuil en slib:** De verwerking van huisvuil kost almaar meer. Ook slib uit waterlopen en riolen en grond van werken moet voortaan naar een verwerkingsinstallatie. Een ton slib verwerken staat gelijk met een ton huisvuil.

■ **Ruimtelijke ordening:** Het decreet verplicht de aanwerving van extra personeel, de opmaak van een structuurplan en van geïnformateerde registers. De zonevremde gebouwen achtervolgen de besturen nog vijf jaar.

■ **Cultuur:** Drie decreten op bibliotheken, culturele centra en integraal cultuurbeleid, bieden zowel subsidies als kosten. Twee derden van het bibliotheekpersoneel zal een diploma (en dus het loon) van hoger onderwijs moeten bezitten.

■ **De Euro:** Behalve software vergt dit nieuwe kasregisters, parkeer- en andere automaten. Gemeenten moeten campagnes opzetten om burger en personeel met de munt vertrouwd te maken.